

Μάθημα 7ο

Περί φυτικής ζωῆς. – Θεωρίες περί τῆς ἀρχῆς
τῆς ζωῆς. – Αυτόματη γένεση ἢ δημιουργία;

Ἦν περασμένη φορά, παιδιά, λέγαμε γιά τή δημιουργία τοῦ φυτικοῦ βασιλείου. Ὅτι δηλαδή τήν τρίτη ἡμέρα ὁ Θεός διευθέτησε τά νερά, πού ἦταν μέ τήν μορφή νεφῶν καί μετά ἔπεσαν ὡς βροχή. Κατόπιν αὐτά διαμόρφωσαν ἐπάνω τήν ἐπιφάνεια τῆς γῆς καί ἀποτέλεσαν τίς θάλασσες, τά ποτάμια, τίς λίμνες, καί ἔτσι φάνηκε ἡ ξηρά. Τήν ἴδια ἡμέρα ἐπίσης ἐμφανίστηκε ἡ ζωή, τό φαινόμενο τῆς ζωῆς, μέ τή μορφή τοῦ φυτικοῦ βασιλείου. Αὐτά λέγαμε τήν περασμένη φορά. Καί συνεχίζουμε:

«Καί εἶπεν ὁ Θεός· βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καί καθ' ὁμοιότητα, καί ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπόν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος (εἰς ὁμοιότητα) ἐπὶ τῆς γῆς. καί ἐγένετο οὕτω.

»καί ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καί καθ' ὁμοιότητα, καί ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπόν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς.

»καὶ εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν. καὶ ἐγένετο ἐσπέ-
ρα καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα τρίτη.»¹

«Εἶπεν ὁ Θεός». Εἶναι ἡ προσταγή τοῦ Θεοῦ. Παντοῦ, σέ ὅλες τίς ἡμέρες τῆς δημιουργίας, βλέπουμε τὴν ἴδια προσταγή τοῦ Θεοῦ. Ἀλλά πίσω ἀπὸ αὐτὴν τὴν προσταγή τοῦ Θεοῦ πάντοτε εἶναι ὁ ἐνυπόστατος Θεός Λόγος! Ὅσες φορές λοιπόν λέει «εἶπεν ὁ Θεός», ὅπως λέγαμε στό πρῶτο μας μάθημα, πάντοτε εἶναι ὁ Θεός Λόγος, ὁ Ὅποιος δημιουργεῖ.

Ὡστε «εἶπεν ὁ Θεός». Δηλαδή ὁ Θεός Λόγος τώρα προβαίνει σέ μιὰ δεύτερη πράξη, ὅχι πλεον ἐκ τοῦ μὴ ὄντος –ὅπως ἔγινε τό φῶς, ἀπὸ τό ὅποιο προῆλθε ὁ-
λο τό σύμπαν– ἀλλά ἐκ τοῦ ὄντος, καὶ δημιουργεῖται ἡ ζωή. Διότι λέει σαφῶς ὅτι ὁ Θεός εἶπε «βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου», δηλαδή νά βλαστήσει ἡ γῆ. Ἀλλά ἡ γῆ εἶναι προϋπάρχουσα κατάσταση, εἶναι ὕλη· καὶ τώρα ἀπὸ τῆ νεκρῆ ὕλη θά προέλθει ἡ ζωή. Ὡστε ἀπὸ τῆ νεκρῆ ὕλη προῆλθε ἡ ζωή! Ἀπό τί; Πῶς; Δέν ξέρουμε. Ἔτσι λοιπόν ὁ Θεός πρῶτα δημιούργησε τὴν προϋπόθεση, καὶ τώρα δημιουργεῖ καὶ τῆ μεγάλη ὑπόθεση, τῆ ζωή.

Βέβαια κι ἐμεῖς ἐπιχειροῦμε νά φτιάξουμε τῆ ζωή ἴσως ἀπὸ τῆ νεκρῆ ὕλη, νά μιμηθοῦμε δηλαδή τό ἔργο τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ αὐτό θά τό δοῦμε λίγο πιό κάτω.

Ὅταν ὅμως ὁ Θεός εἶπε «βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου», αὐτό δέν ἦταν μιὰ προσταγή πού ἀφοροῦσε μιὰ μόνο συγκεκριμένη στιγμή, ἀλλὰ ἦταν μιὰ προσταγή πού θά ἴσχυε καὶ γιὰ μετέπειτα. Δηλαδή μέ

1. Γέν. 11, 13.

ποιά ἔννοια; Ὅτι τό φαινόμενο τῆς ζωῆς στά φυτά δέν θά ἦταν μόνο γιά ἐκείνη τήν ἱστορική ἐποχή καί μετά θά ἐξαφανιζόταν· ἀντιθέτως, τό φαινόμενο τῆς ζωῆς θά ἔμενε ὅχι πιά ὡς ἀρχική δημιουργία, ἀλλά ὡς διαιώνιση τοῦ εἴδους.

Αὐτή δέ ἡ διαιώνιση τοῦ εἴδους θά γινόταν μέ ἐκεῖνο τό θαυμαστό πράγμα, πού λέγεται σπόρος. Εἶναι αὐτό πού λέει ἐδῶ ὁ Θεός, «βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καί καθ' ὁμοίτητα». Εἶδατε; «σπεῖρον σπέρμα»· δηλαδή σπόρος, πού θά πέφτει ἀπό τό ἀρχικό φυτό στή γῆ, θά σπείρεται, καί ἀπό ἐκεῖ θά βλαστάνει τώρα μιά καινούργια ζωή, καί ἔτσι θά διαιωνίζεται ἡ φυτική ζωή.

Ἀλλά αὐτή ἡ διαιώνιση θά λέγαμε τώρα πῶς εἶναι μία τρίτη πράξη δημιουργίας, ἓνας ἄλλος τρόπος.

Γιά νά τό καταλάβετε, ὅταν θά φθάσουμε στή χριστιανική Ἀνθρωπολογία, στούς τρεῖς πρώτους ἀνθρώπους, στόν Ἀδάμ, τήν Εὕα καί τόν Κάιν, θά δοῦμε τρία διαφορετικά εἶδη δημιουργίας. Ὁ Ἀδάμ δημιουργεῖται ἀπό τό χῶμα, δηλαδή ἀπό τήν ὑπάρχουσα ὕλη, τή γῆ. Ἡ Εὕα δημιουργεῖται ἀπό τήν πλευρά τοῦ Ἀδάμ· συνεπῶς ὅχι ἀπό νεκρή ὕλη, ἀλλά ἀπό ζωντανή ὕλη. Ὁ Κάιν δημιουργεῖται μέ ἓναν τρίτο τρόπο δημιουργίας· ἀπό τήν σύζευξη, τόν γάμο, τοῦ Ἀδάμ καί τῆς Εὕας.

Ἔχουμε λοιπόν τρεῖς τρόπους δημιουργίας. Ὁ ἓνας, τοῦ Ἀδάμ, εἶναι θαῦμα· ὁ δεύτερος, τῆς Εὕας, ἐπίσης εἶναι θαῦμα· ἀλλά καί ὁ τρίτος εἶναι θαῦμα. Οἱ δύο πρῶτοι τρόποι δημιουργίας εἶναι θαυμαστοί, ἀλλά χρησιμοποιήθηκαν γιά μόνο μία φορά· σήμερα δέν χρησιμοποιοῦνται. Ὁ τρίτος τρόπος ὅμως ἐπαναλαμ-

βάνεται· συνεπώς εἶναι ἓνα ἐπαναλαμβανόμενο θαῦμα.

Δέν ἔχουμε βέβαια σήμερα δημιουργία ἀνθρώπων ἀπό νεκρή ὕλη, οὔτε καί ἀπό τήν πλευρά τοῦ ἀνδρός γίνεται μία γυναίκα· ἔχουμε ὅμως τήν γέννηση ἑνός ἀνθρώπου. Ἀλλά κάτι πού ἐπαναλαμβάνεται συνηθίζουμε νά λέμε ὅτι δέν εἶναι θαῦμα. Ὡ, ἂν θέλετε, καί ἀντίστροφα· θαῦμα εἶναι ἐκεῖνο πού ξεφεύγει ἀπό τήν ἐπανάληψη, καί ἀποτελεῖ ἐξαίρεση. Ἐγώ ὅμως θά σᾶς ἔλεγα, καί σᾶς τό εἶχα πεῖ ἤδη ἀπό τήν περασμένη φορά, ὅτι ὁλόκληρη ἡ δημιουργία, σέ ὅλες τίς μορφές της, εἶναι ἓνα θαῦμα!

Δηλαδή λιγότερο θαῦμα εἶναι ἡ δημιουργία ἑνός ἀνθρώπου μέ τόν τρόπο τῆς γεννήσεως, ἀπό τόν τρόπο δημιουργίας τῆς Εὐας ἀπό τήν πλευρά τοῦ Ἀδάμ, ἢ τοῦ Ἀδάμ ἀπό τό χῶμα; Δέν εἶναι καθόλου μικρότερο θαῦμα, παιδιά. Ὅταν κάποτε αὐριο ἐσεῖς γίνετε μητέρες καί δεῖτε τό παιδί σας, τότε θ' ἀρχίσετε νά στέκεστε σκεπτικές μπροστά σ' αὐτό τό μυστήριο, ὅτι ἓνας καινούργιος ἄνθρωπος, πού σᾶς βλέπει –ὦ, ἐκεῖνο τό σᾶς βλέπει...– εἶναι ἀπό ἐσᾶς! Θά λέτε: *Αὐτό τό παιδί εἶναι ἀπό μένα!* Ἀλλά δέν εἶμαι ἐγώ· εἶναι ἓνα καινούργιο πλάσμα! Καί θά μένετε ἐκπληκτες μπροστά σ' αὐτό τό μυστήριο τῆς ζωῆς.

Συνεπώς, ὅταν ἔχουμε ἐδῶ τό φαινόμενο τοῦ σπόρου, ὁ ὁποῖος πέφτει, σπείρεται, γιά νά δημιουργηθεῖ ἓνα καινούργιο φυτό, μπορεῖ βέβαια νά μήν ἔχουμε τήν ἀρχική δημιουργία ἀπό τή γῆ, ἀπό νεκρή ὕλη, ἀλλά ἔχουμε τήν διαιώνιση μέ τή μορφή πιά τοῦ σπόρου. Ὁ Θεός βάζει ὅλες τίς δυνάμεις ἐκεῖ μέσα στόν σπόρο, γιά νά δημιουργηθεῖ ζωή.

Ὁ σπόρος, ὅπως λέγαμε καί τήν περασμένη φορά, εἶναι ἓνα πλήρες φυτό ἐν δυνάμει, ἢ ἐν μικρογραφία ὅπως λέγεται, ἢ εὐκόλως μεταφερόμενον. Τί εἶναι ὁ σπόρος; Ἐνα πλήρες φυτό, τό ὁποῖο μεταφέρεται μέ εὐκολία.

Εἶναι πλήρες φυτό, καί μέσα του περιέχονται ὅλα, μά ὅλα τά γνωρίσματα τοῦ γένους! Εἶναι καταπληκτική ἡ ἔκφραση «κατὰ γένος καί καθ' ὁμοιότητα», πού ἀναφέρεται στό βιβλίο τῆς Γενέσεως, καί σημαίνει πώς αὐτό τό φυτό θά ἀφήσει ἀπογόνους πού θά εἶναι τοῦ ἴδιου εἴδους. Θά ἀνήκει στό ἴδιο γένος, ἀλλά καί θά μοιάζει καταπληκτικά μέ τό προγονικό φυτό. Τώρα, ἐάν ὑπάρχουν κάποιες παραλλαγές, εἶναι γιατί ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι ἐπεμβαίνουμε στή φύση, ὅπως μέ τόν ἐμβολιασμό, καί δημιουργοῦμε αὐτές τίς παραλλαγές.

Μιλῶ πάντα γιά τό φυτικό βασίλειο. Στό ζωικό ἀκόμη δέν πέρασα· ἐκεῖ θά δοῦμε καί ἄλλα πράγματα. Στό φυτικό βασίλειο, ἂν κάνουμε κάποιες διασταυρώσεις, σέ σπάνιες περιπτώσεις παραβιάσεως τῆς φύσεως, τότε ἔχουμε μιά καινούργια μορφή φυτοῦ, πού τό θυγατρικό δέν μοιάζει καθόλου μέ τό μητρικό φυτό. Ὅταν ὅμως φυτέψουμε τόν σπόρο τοῦ θυγατρικοῦ, ξαναγυρίζουμε στό μητρικό φυτό.

Ἐνα παράδειγμα. Πάρτε μιά τριανταφυλλιά πού εἶναι μπολιασμένη· δηλαδή ἦταν ἄγρια, κι ἐμεῖς τώρα, μέ διασταυρώσεις, μέ βελτιώσεις καί τά λοιπά, καταφέραμε νά ἔχουμε πολύ ὥραϊα τριαντάφυλλα, πού δέν μοιάζουν μέ τό μητρικό φυτό. Ἄν πάρετε τούς σπόρους τοῦ θυγατρικοῦ φυτοῦ καί τούς σπείρετε, θά δεῖτε κάτι καταπληκτικό· οἱ σπόροι θά βγάλουν τριανταφυλλιές

πού θά εἶναι ὅμοιες μέ τή γιαγιά, δηλαδή τήν πρώτη τριανταφυλλιά, καί ὅχι μέ ἐκεῖνο πού εἶχατε ἤδη βελτίωσεῖς ἐσεῖς. Εἶναι καταπληκτικό!

Αὐτό τό «κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα» λοιπόν διατηρεῖται μέσα στή δημιουργία. Ὅταν ἔχουμε κάποιες παραβιάσεις, αὐτές ξαναγυρίζουν πάλι πίσω. Γιατί ἂν δέν ξαναγύριζαν, τότε θά εἶχαμε τή δημιουργία νέων εἰδῶν, νέων γενῶν. Ἀλλά αὐτό τό πράγμα δέν μποροῦμε νά τό πετύχουμε· ὅτι ὑπάρχει, ὑπάρχει. Μιά βελτίωση, ναί, μποροῦμε νά κάνουμε· νέο γένος ὅμως δέν ἔχουμε, δέν μποροῦμε νά φτιάξουμε.

Ἀκόμα, βλέπουμε ὅτι τά φυτά δημιουργοῦνται τήν τρίτη ἡμέρα, ἀλλά ὁ ἥλιος δημιουργεῖται τήν τέταρτη ἡμέρα. Ἐδῶ θεωρήθηκε ὅτι ὑπάρχει ἓνα εὐάλωτο σημεῖο τῆς αὐθεντίας καί τοῦ κύρους τῆς διηγήσεως τῆς ἑξαήμερου τοῦ Μωυσέως.

Αὐτό ὅμως δέν εἶναι σωστό, παιδιά, διότι ἔχει ἀποδειχθεῖ τό ἐξῆς. Ὁ ἥλιος ἐμφανίζεται πλήρως τήν τέταρτη ἡμέρα, ὡς ἡλιοφάνεια· ὑπῆρχε ὅμως ἔμμεσο φῶς. Θά δοῦμε λίγο πιό κάτω ὅτι πραγματικά ὁ Θεός δημιούργησε τόν ἥλιο τήν τέταρτη ἡμέρα. Ἀλλά σᾶς τό εἶπα ἤδη μιά περασμένη φορά, ὅτι δέν δημιουργήθηκε τήν τέταρτη ἡμέρα. Ὁ ἥλιος δημιουργήθηκε, ὅπως καί ἡ γῆ, τήν πρώτη ἡμέρα, ὅταν δηλαδή διαμορφωνόταν τό σύμπαν· οἱ μετέπειτα ἡμέρες ἀφοροῦν στή διαμόρφωση τῆς γῆς.

Ὅταν εἶπε ὁ Θεός νά γίνει τό φῶς, τότε ἔγινε τό σύμπαν· διότι ἀπό τό φῶς, ἀπό τήν ἐνέργεια ἔχουμε κάθε τι ὑλικό στοιχεῖο, ὅπως καί ἄλλες μορφές ἐνεργείας, μέσα στό σύμπαν. Στό ἐξῆς, κάθε τι ἄλλο πού

περιγράφεται στη Γένεση, πέρα από την πρώτη ημέρα, θά αφορᾷ στη διαμόρφωση τῆς γῆς.

Ὁ ἥλιος λοιπόν, ὅπως καί ἡ σελήνη καί τ' ἀστέρια, δέν διαμορφώνονται τήν τέταρτη ἡμέρα, ἀλλά φαίνονται τήν τέταρτη ἡμέρα. Διότι, ἀφοῦ τά νερά ἔπεσαν στήν ἐπιφάνεια τῆς γῆς καί ἡ ἀτμόσφαιρα καθάρισε, ἕνας παρατηρητής, πάντα ὑποθετικός, –αὐτό δέν θά τό ξεχνᾷτε ποτέ– βρισκόμενος πάνω στήν ἐπιφάνεια τῆς γῆς, θά δεῖ τόν ἥλιο γιά πρώτη φορά τήν τέταρτη ἡμέρα. Γιά τόν παρατηρητή λοιπόν πού περιγράφει τήν ἱστορία τῆς γῆς, ὁ ἥλιος δημιουργεῖται –καί θά ἔβαζα τώρα τή λέξη δημιουργεῖται ἐντός εἰσαγωγικῶν– τήν τέταρτη ἡμέρα.

Καί ναί μέν ὁ ἥλιος ἐμφανίζεται τήν τέταρτη ἡμέρα, ἀλλά αὐτό δέν σημαίνει ὅτι προηγουμένως ὑπῆρχε πλήρες σκότος. Ὅπως καί σήμερα, ἂν ἔχουμε μία συννεφιά, ἂν θέλετε μία βαριά συννεφιά, ὑπάρχει φῶς, ἔστω καί μειωμένο· εἶναι τό ἔμμεσο φῶς. Νομίζω ὅτι ἔχει γίνει ἀντιληπτό.

Ὅπως ξέρουμε, γιά νά ζήσει ἕνα φυτό, χρειάζεται ὀπωσδήποτε θερμότητα, χρειάζεται ὑγρασία, χρειάζεται καί φῶς. Ἐδῶ, τήν τρίτη ἡμέρα τῆς δημιουργίας, θερμότητα ὑπῆρχε, ὑγρασία ὑπῆρχε, ἀλλά ἔλειπε τό φῶς, ἢ μᾶλλον ὑπῆρχε λίγο φῶς, γιατί ἦταν ἔμμεσο. Ἀλλά παρατηρήθηκε τοῦτο, ὅτι ἡ ποώδης βλάστηση μπορεῖ νά ζήσει μέ ἔμμεσο φῶς.

Καί πράγματι, σ' αὐτήν τήν ἐποχή –πού ἀπό τήν Γεωλογία λέγεται καί λιθανθρακοφόρος περίοδος– ἔχουμε ὀρυκτό κάρβουνο, λιθάνθρακες. Τό κάρβουνο αὐτό ἀποτελεῖται ἀπό πτέριδες, ὑπουρίτες, καλαμίτες

καί κελεπιδόδενδρα, τά ὅποια τήν ἐποχή ἐκείνη ἦταν 20 μέ 25 μέτρα ὕψος. Σήμερα εἶναι θάμνοι. Βλέπετε τή φτέρη σήμερα νά φτάνει τό πολύ τά δύο μέτρα, καί ὁ κορμός της νά εἶναι πάρα πολύ λεπτός. Τότε ὅμως ἦταν δένδρα ὁλόκληρα, ἐξαιτίας τῆς πολλῆς ὑγρασίας καί θερμοκρασίας. Αὐτά τά φυτά ἀγαποῦν νά ζοῦν σέ ἔμμεσο φῶς, σέ ἐλάχιστο φῶς.²

Κάποτε, στή γερμανική Κατοχή, ἐκεῖ στήν αὐλή μας εἶχαν φέρει οἱ Γερμανοί λιθάνθρακες γιά χρήση τῆς κουζίνας τους. Θυμᾶμαι ὅτι πῆγα ἐκεῖ καί σκάλιζα στά κάρβουνα, δέν ξέρω πῶς ἔτσι, καί βρῆκα ἓνα κάρβουνο πού εἶχε μία ἀποτύπωση φτέρης. Τό ἔσπασα σέ κάποια κομμάτια καί βρῆκα πλῆθος ἀποτυπώσεις φύλλων φτέρης. Δέν ξέχασα νά σᾶς τό φέρω νά σᾶς τό δείξω· ἀλλά θά ἦταν ἀδύνατο νά σᾶς τό δείξω, γιατί ἀπό μακριά δέν θά τό βλέπατε. Ἄν εἶχαμε ἓνα ἐπισκόπιο, θά σᾶς τό πρόβαλλα καί θά τό βλέπατε. Εἶναι κάτι καταπληκτικό!

Θά βλέπατε ὅχι μόνο ὁλόκληρο τό συγκρότημα τοῦ φύλλου, δηλαδή τόν κεντρικό μίσχο μέ τούς ἐπιμέρους μικρότερους, μέ τά φυλλαράκια τους δεξιά καί ἀριστερά, ὅπως εἶναι ἡ φτέρη, ἀλλά καί τίς ἴνες τῶν φύλλων της ἀκόμη, πού ἔχουν ἀποτυπωθεῖ ἐπάνω στό

2. Οἱ περισσότεροι γαιάνθρακες σχηματίστηκαν στό ἐσωτερικό τῆς γῆς, κατά τήν λιθανθρακοφόρο γεωλογική περίοδο, μέ ἀναερόβια ἀποσύνθεση, κάτω ἀπό ὑψηλές θερμοκρασίες καί πιέσεις, πρίν ἀπό 650 ἑκατομμύρια περίπου χρόνια. Σ' αὐτή τήν περίοδο κυριάρχησαν τά πρῶτα δάση ἀπό σποριόφυτα μεγάλα πρωτόγονα δένδρα, ὅπως τά δένδρα-φτέρες (*Filicales*), τά δένδρα-βρύα (*Lycopodiales*), δένδρα-πολνκόμπι (*Calamites*) καί ἄλλα. Αὐτά τά ἀπέραντα δάση κυρίως σχημάτισαν τά ἀποθέματα λιθάνθρακα.

κάρβουνο! Φαίνονται και οι ἴνες! Τόσο καταπληκτικό. Πιό ζωηρά φαίνεται ἡ ἀποτύπωση τῆς φτέρης ἐπάνω στό κάρβουνο, παρὰ ἐάν τήν εἶχαμε τώρα μπροστά μας ὡς φυτό καί τήν βλέπαμε ἐκ τοῦ φυσικοῦ.

Σημειῶστε δέ καί κάτι πολύ σημαντικό. Σ' αὐτά τά κάρβουνα πού βγάζουμε ἀπό τή γῆ, ὅπου βλέπουμε αὐτές τίς ἀποτυπώσεις τῶν πανάρχαιων δένδρων, δέν ὑπάρχουν ἐτήσιοι δακτύλιοι στόν κορμό τους! Αὐτοί λείπουν!... Εἶναι γνωστό ὅτι ἕνα φυτό πού μεγαλώνει κάτω ἀπό σκιά, δέν ἀναπτύσσει ἐτήσιους δακτυλίους στόν κορμό του. Μόνο ἂν ἕνα φυτό εἶναι ξυλῶδες καί βρίσκεται στήν ἄμεση ἀκτινοβολία τοῦ ἡλίου, τότε δημιουργεῖ τούς γνωστούς ἐτήσιους δακτυλίους.

Ξέρετε ποιοί εἶναι αὐτοί οἱ ἐτήσιοι δακτύλιοι;

Ἄμα κόψουμε ἐγκάρσια ἕνα δέντρο, βλέπουμε νά ὑπάρχουν στόν κορμό του κάποιοι ὁμόκεντροι κύκλοι. Ἄν μετρήσουμε αὐτούς τούς κύκλους, βρίσκουμε προσεγγιστικά τήν ἡλικία τοῦ δένδρου. Αὐτό σημαίνει ὅτι κάθε χρόνο, χειμῶνα-καλοκαίρι, κάτω ἀπό τήν ἄμεση ἐπίδραση τοῦ ἡλίου, προστίθεται γύρω ἀπό τόν κορμό τοῦ δένδρου ἕνα καινούργιο στρώμα ξύλου, δηλαδή ἕνας νέος φυτικός ἐτήσιος δακτύλιος.³

Αὐτοί λοιπόν οἱ φυτικοί κύκλοι, πού λέγονται ἐτήσιοι δακτύλιοι ἀναπτύξεως, στά δένδρα αὐτά τά προΐ-

3. Κατά τήν περιφορά τῆς γῆς μας γύρω ἀπό τόν ἥλιο, σχηματίζονται στό ξύλο ἐναλλάξ ἀνοιχτόχρωμοι καί σκουρόχρωμοι δακτύλιοι ἀνάπτυξης, ἀλλά μέ διαφορετικό ρυθμό στίς τέσσερις ἐποχές τοῦ ἔτους· οἱ ἀνοιχτόχρωμοι δακτύλιοι δημιουργοῦνται ἀπό τή γρήγορη ἀνοιξιὰτικη ἀνάπτυξη, ἐνῶ οἱ σκουρόχρωμοι ἀπό τήν πύ ἀργή ἀνάπτυξη τοῦ καλοκαιριοῦ καί φθινοπώρου.

στορικά δέν υπάρχουν. Αυτό φανερώνει ότι πραγματικά εκείνη την εποχή είχαμε φῶς, αλλά δέν είχαμε ἥλιο, δηλαδή δέν είχαμε ἄμεση ἀκτινοβολία τοῦ ἡλίου.

Καί κάτι ἄλλο, πού εἶναι πολύ χαρακτηριστικό. Λέει τό ἱερό κείμενο: *«Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπόν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος (εἰς ὁμοιότητα) ἐπὶ τῆς γῆς»*. Πρῶτα λέει «βοτάνην χόρτου» καὶ μετὰ λέει «ξύλον κάρπιμον». Ξύλον θά πεῖ δένδρο. Τό δένδρο δέν εἶναι πλέον ἢ βοτάνη, τό ἄξυλο φυτό, ἀλλά ἐκεῖνο πού ἔχει ἀνάγκη ἀπό τὴν ἄμεση ἀκτινοβολία τοῦ ἡλίου. Καί εἶναι πλήρες φυτό, ἐνῶ ἡ βοτάνη εἶναι ἀτελές φυτό. Ἡ φτέρη, γιὰ παράδειγμα, δέν ξέρω ἂν τό ξέρετε, εἶναι ἀτελές φυτό. Καί κάνει ἐντύπωση ὅτι πρῶτα βάζει τὴν «βοτάνην χόρτου» καὶ μετὰ βάζει τό «ξύλον κάρπιμον», δηλαδή τό δένδρο. Αυτό σημαίνει ὅτι στήν πραγματικότητα, ὅπως μᾶς λέει καί ἡ ἐπιστήμη, πρῶτα ἔγινε τό ἄξυλο φυτό καὶ μετὰ τό ξυλῶδες. Τί λέτε; δέν σᾶς κάνει αὐτό ἐντύπωση;...

Ἐπίσης μᾶς κάνει ἐντύπωση καί τό ἐξῆς σημείο, ὅτι τό «σπεῖρον σπέρμα» ἀναφέρεται δυό φορές, τόσο γιὰ τὴν «βοτάνην χόρτου», δηλαδή τό ἄξυλο φυτό, ὅσο καί γιὰ τό «δένδρον κάρπιμον», τό ξυλῶδες φυτό. Κι αὐτό δείχνει ὅτι ἄλλο εἶναι τό ἓνα καί ἄλλο τό ἄλλο· εἶναι δυό διαφορετικές κατηγορίες φυτῶν.

Αὐτές οἱ λεπτομέρειες κάνουν μεγάλη ἐντύπωση! Συνεπῶς τό βιβλίό τῆς Γενέσεως, ὅχι μόνο δέν ἔχει κανένα τρωτό σημείο γιὰ νά τό κατηγορήσουμε, ἀλλά, ἀπεναντίας, εἶναι θαυμαστό καί καταπληκτικό! Ἀκόμα

καί ὁ Ἀριστοτέλης στή συλλογή του, στίς παρατηρήσεις πού ἔκανε πάνω στά φυτά –ὄχι φυσικά στήν ἐποχή τοῦ Μουσέως, τόν 15ο π.Χ. αἰώνα, ἀλλά τόν 4ο π.Χ. αἰώνα– αὐτήν τή λεπτομέρεια δέν θά τήν παρατηροῦσε εὐκόλα!⁴ Ναί!... Γιά νά δεῖτε πόσο θεόπνευστη εἶναι πραγματικά ἡ Ἀγία Γραφή!

Ἀλλά τώρα ἄς δοῦμε καί ἓνα ἄλλο σημεῖο. Ἐάν προσέξατε, στά μαθήματα πού κάνουμε, ἐπειδή κάνουμε κατήχηση, ἀναζητοῦμε καί κάποια πιό πνευματικά στοιχεῖα. Μή ξεχνᾶμε, παιδιά, ὅτι ἐδῶ κάνουμε κατήχηση· κάνουμε χριστιανική κατήχηση. Ἐδῶ, ἀναμφισβήτητα, δέν εἶναι ἓνα φροντιστήριο Φυσικῆς· γι' αὐτό μένουμε μόνο σέ κάποια στοιχεῖα Φυσικῆς, καί τίποτα ἄλλο· ἄλλωστε τά μαθαίνετε αὐτά καί στό σχολεῖο σας, καί θά ἦταν περιττό νά ἀκοῦτε πάλι τά ἴδια. Ἐδῶ μαθαίνουμε ὅτι ὁ δημιουργός τοῦ παντός εἶναι ὁ Θεός, καί προσπαθοῦμε νά βροῦμε, μέσα στό ἱερό κείμενο, καί τά λεγόμενα *μυστικά σημεῖα*.

Μυστικό δέν σημαίνει κρυφό, ἀλλά ὅτι, πίσω ἀπό ἐκεῖνο πού φαίνεται καί κατανοοῦμε, μποροῦμε νά

4. Ὁ Ἀριστοτέλης (384-322 π.Χ.), στόν ὁποῖο δικαίως ἀποδίδεται καί ὁ τίτλος τοῦ μεγάλου βοτανολόγου, ἔγραψε ἔργο μέ τίτλο *Περί Φυτῶν*, τοῦ ὁποίου μόνο λίγα ἀποσπάσματα διασώθηκαν μέχρι σήμερα. Αὐτός τελειοποίησε τήν ἰδέα τοῦ Δημοκρίτου, συγκρίνοντας ὅλες τίς γνωστές μορφές φυτῶν καί ζώων. Ἐφθασε στό ἀξιολογότατο συμπέρασμα ὅτι ὑφίσταται συσχέτιση ὅλων τῶν ἔμβιων ὄντων ἀλλά καί ἐσωτερική κλίμακα δομῆς, ἡ ὁποία καί εἶναι ὑπεύθυνη γιά τήν ἐξωτερική διαφοροποίηση τῶν ὄντων. Ὁ Ἀριστοτέλης εἶχε πλούσιο βοτανικό ὕλικό ἀπό τήν Ἑλλάδα καί τήν Ἀσία, ὀφειλόμενο στόν μέγα Ἀλέξανδρο, ὁ ὁποῖος στίς ἐκστρατείες του ποτέ δέν ξέχασε τόν μεγάλο δάσκαλό του. Ἐπίσης αὐτός εἶναι ὁ ὁποῖος ἴδρυσε τόν βοτανικό κῆπο στόν Ἰλισσό.

δοῦμε καί κάτι ἄλλο πιά βαθύ· ὅπως ἄς ποῦμε τό θέμα *φῶς*, πού σᾶς ἔλεγα τήν περασμένη φορά. Τό θέμα *φῶς* εἶναι, βεβαίως, ἓνα θέμα πού γίνεται ἀντικείμενο ἐπιστημονικῆς ἔρευνας. Ἀλλά εἶναι καί κάτι παραπάνω· εἶναι εἰκόνα τοῦ ἀκτίστου φωτός, δηλαδή τῆς θείας δόξης, ὅπως σᾶς ἔλεγα. Ὁ Θεός δημιούργησε τό *φῶς* γιατί ὁ ἴδιος εἶναι *φῶς*. Ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης λέει «ὁ Θεὸς *φῶς* ἐστὶ»!⁵ Ἔτσι κι ἐδῶ· δέν μπορούμε νά μιλάμε μόνο γιά ὅ,τι βλέπουμε στή φύση, χωρίς νά ἐμβαθύνουμε σ' ἓνα πνευματικότερο ἐπίπεδο.

Πάντοτε ὁ ἄνθρωπος ἤθελε νά ἐρμηνεύει τή φύση. Ἡ ἐρμηνεία τῆς φύσεως δημιούργησε τίς λεγόμενες *μυστηριακές θρησκείες*. Ὅλες οἱ μυστηριακές θρησκείες –καί θά σᾶς πῶ τί εἶναι αὐτές– κατά βάση δέν εἶναι τίποτα ἄλλο παρὰ ἐρμηνεῖες τῶν φυσικῶν φαινομένων, καί μάλιστα τῆς βλαστήσεως καί τῆς ζωῆς, δηλαδή τοῦ φυτικοῦ καί ζωικοῦ βασιλείου.

Στήν Ἑλλάδα εἶχαμε τά Ὀρφικά μυστήρια καί τά μυστήρια τῆς Περσεφόνης, δηλαδή τῆς κόρης τῆς Δήμητρας, ὅπως ἔλεγαν. Στήν Αἴγυπτο ἦταν τά μυστήρια τῆς Ἰσιδος, ἐνῶ στή Μικρά Ἀσία ἦταν τά μυστήρια τῆς Κυβέλης. Στήν πραγματικότητα, ἡ Κυβέλη, ἡ Ἰσις καί ἡ Δήμητρα εἶναι ἡ ἴδια θεότητα ἀλλά μέ διαφορετικά ὀνόματα· εἶναι ἡ θεότητα Γῆ. Ὁ Ἀπόλλων εἶναι ὁ θεός Ἥλιος. Στήν Αἴγυπτο ὁ θεός Ἥλιος εἶναι ὁ Ὅσιρις. Καί οὕτω καθεξῆς.

Ὅλα αὐτά δέν εἶναι τίποτα ἄλλο παρὰ μιά προσπάθεια νά θεοποιηθεῖ ἡ κτίση, ἢ νά ἐρμηνευθεῖ θεο-

5. Α' Ἰωάν. 1, 5.

ποιούμενη. Προσέξτε: νά ἐρμηνευθεῖ, καί ταυτόχρονα νά θεοποιηθεῖ. Καί τί παρατηρεῖ ὁ ἄνθρωπος; Παρατηρεῖ ὅτι μέ τό φῶς ἔχουμε τή ζωτικότητα τῆς ζωῆς ἐπάνω στή γῆ μας· ἔχουμε τή βλάστηση, ἔχουμε τά ζῶα. Ἔτσι δημιουργοῦνται δύο θεότητες: ὁ θεός Ἥλιος καί ἡ θεά Γῆ. Ὁ θεός Ἥλιος γονιμοποιεῖ τή θεά Γῆ, καί ἀπό τή γονιμοποίηση, ἀπό τόν γάμο, ἀπό τήν σύζευξη Ἥλιου καί Γῆς, δημιουργεῖται ἡ ζωή. Στήν Αἴγυπτο ἔλεγαν ὅτι ἀπό τόν Ὅσιρι καί τήν Ἰσιδα γεννιέται ὁ Ὡρος, πού εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Δηλαδή ὁ ἄνθρωπος προῆλθε ἀπό τήν ἔνωση Ἥλιου καί Γῆς. Δηλαδή; αὐτόματη γένεση τῆς ζωῆς!

Ἀφοῦ ὁ Ἥλιος θεοποιεῖται –δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι ὁ Ἥλιος εἶναι ἀρσενικοῦ γένους– καί ἡ Γῆ θεοποιεῖται –θηλυκοῦ γένους ἡ Γῆ, πού πάντα γεννᾷ· πόσες φορές δέν ἔχετε ἀκούσει τήν ἔκφραση *ἡ μητέρα Γῆ...*– δημιουργεῖται μία θρησκεία, γιά νά ἐρμηνεύσει τό φαινόμενο τῆς ζωῆς. Μάλιστα πίστευαν ὅτι ὁ Ἥλιος, μέ τό χειμερινό καί θερινό ἡλιοστάσιο, πεθαίνει καί ἀνασταίνεται. Στό χειμερινό ἡλιοστάσιο πέφτει χαμηλά καί πεθαίνει, ἐνῶ στό θερινό ἡλιοστάσιο ἀνέρχεται πάλι ψηλά καί ἀναζωογονεῖται· μία πεθαίνει καί μία ἀνασταίνεται.

Ἐπάνω σ' αὐτό τό φαινόμενο στηρίζεται καί ὁ Μασονισμός, ὁ ὁποῖος εἶναι θρησκεία. Ἐάν μέ ρωτούσατε δηλαδή τί εἶναι ὁ Μασονισμός, θά σᾶς ἀπαντοῦσα πολύ ἀπλᾶ ὅτι εἶναι μιά μυστηριακή θρησκεία, πού προσπαθεῖ νά ἐρμηνεύσει τό φαινόμενο τῆς ζωῆς, καί καταλήγει στόν μῦθο τοῦ Ὅσιρι καί τῆς Ἰσιδος, ἀλλά καί σ' ἓναν ἄλλο μῦθο, ἄν θέλετε, τόν μῦθο τοῦ Χιράμ,

πού δέν εἶναι παρὰ καί ἐκεῖ ἡ προσωποποίηση τοῦ Ἡλίου.⁶

Ὁ ἄνθρωπος λοιπόν ἐρμηνεύει τά φαινόμενα τῆς ζωῆς, ὅπως τά βλέπει στή φύση. Θέλει ὅμως καί νά μετέχει στά φαινόμενα τῆς ζωῆς. Ὅπως καί ἐγώ, πού πιστεύω στόν Χριστό, θέλω νά μετέχω στόν Χριστό. Πῶς μετέχω; Τρώγοντας τό Σῶμα Του καί πίνοντας τό Αἷμα Του, καί γίνομαι σύσσωμος καί σύναιμος μέ τόν Χριστό. Ἔτσι κι ἐδῶ, ὁ ἄνθρωπος δημιουργεῖ προϋποθέσεις νά ἐνωθεῖ μέ τόν Ἡλιο καί τή Γῆ κατά μυστηριακό τρόπο. Τότε αὐτό πού ἀρχίζει νά δημιουργεῖ ὡς θρησκεία λέγεται *μυστηριακή θρησκεία*.

Θά δεῖτε λοιπόν οἱ Τέκτονες, οἱ Μασόνοι, στά δύο ἡλιοστάσια πού ἔχουμε, τό ἐαρινό καί τό φθινοπωρινό, δηλαδή ὅταν ἡ μέρα εἶναι ἴση μέ τή νύκτα, νά κάνουν συνεστιάσεις πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ Ἡλίου. Αὐτός δέ ὁ θεός Ἡλιος ὀνομάζεται, στή γλώσσα τους, *Μ.Α.Τ.Σ.*, πού εἶναι ἀρχικά τῶν λέξεων *Μέγας Ἀρχιτέκτων τοῦ Σύμπαντος*. Ἐρμηνεύουν τό φαινόμενο τῆς ζωῆς, καί θεοποιοῦν τόν Ἡλιο. Ὁ Μασονισμός λοιπόν εἶναι μία μυστηριακή θρησκεία. Καί μέ τίς συνεστιάσεις αὐτές πού κάνουν, προσπαθοῦν νά μετέχουν –αὐτό σημαίνει *μυστικισμός, μυστική ζωή*– στό φαινόμενο τῆς ζωῆς.

Κοιτάξτε τώρα ἐδῶ τί ὥραϊα πού τά παρουσιάζει τό βιβλίο τῆς Γενέσεως· πρῶτα ἔγινε ἡ βλάστηση καί μετὰ ἐμφανίστηκε ὁ ἥλιος. Γιατί, λέτε, τά παρουσιάζει

6. Ὁ Χιράμ ἦταν βασιλιάς τῆς Τύρου, τόν ὁποῖο παρακάλεσε ὁ Σολομών νά τόν βοηθήσει στήν οἰκοδόμησι τοῦ Ναοῦ (*Γ' Βασ.* 5,20). Στόν Τεκτονισμό ὅμως ὁ Χιράμ, παρὰ τήν ἱστορική ὑπαρξή του, θεωρεῖται ἓνα ἀλληγορικό πρόσωπο, ἐμβλημα τοῦ *Μ.Α.Τ.Σ.*.

έτσι; Για νά χτυπηθεῖ κάθε μυστηριακή θρησκεία! Διότι ὅλες οἱ μυστηριακές θρησκείες λένε ὅτι ἡ παρουσία τοῦ ἡλίου γονιμοποιεῖ τή γῆ. Μά ἐδῶ ἔχουμε γονιμοποίηση τῆς γῆς, ἔχουμε τήν παρουσία τῆς βλαστήσεως, πρὶν ἀκόμη ἐμφανιστεῖ ὁ ἥλιος. Αὐτό δείχνει ὅτι μπορεῖ κανεῖς νά ἐρμηνεύσει ὅ,τι θέλει, ἀλλά αὐτά τὰ πράγματα δέν εἶναι θρησκεία· εἶναι ψευδῆ, εἶναι δαιμονικά.

Ἔτσι, θά λέγαμε, τό ὅτι δημιουργεῖται πρῶτα ἡ βλάστηση καί μετὰ ὁ ἥλιος εἶναι μία ἀπάντηση-καταπέλτης ἐναντίον κάθε μυστηριακῆς θρησκείας, δηλαδή εἰδωλολατρικῆς. Καί συνεπῶς καί τοῦ Μασονισμοῦ.

Μή νομίσετε ὅτι αὐτά τὰ πράγματα εἶναι παρωχημένα, καί πεῖτε ἔ, καλά, μπορεῖ σήμερα νά ὑπάρχει ἀκόμα ἡ θρησκεία τῆς Δήμητρας;... Ναί, παιδάκια, ἔχουμε καί τή θρησκεία τῆς Δήμητρας καί τή θρησκεία τῆς Ἰσιδος καί τοῦ Ὅσιρι... Ναί, ναί, ἔχουμε!

Θά μοῦ πεῖτε: Πῶς τό ξέρουμε αὐτό;

Μά ἔχουμε τόσους Μασόνους, πού πιστεύουν σ' αὐτά τὰ πράγματα καί προσκυνοῦν τόν θεό Ἡλιο, τόν Μ.Α.Τ.Σ.!... Μάλιστα! Ἄρα εἶναι πολύ ἐπίκαιρα αὐτά καί πολύ σπουδαῖα.

Δέν πρέπει νά βλέπουμε τή δημιουργία μόνο ἀπό φυσικῆς πλευρᾶς. Κάποιοι προσπαθοῦν νά τή βλέπουν πιά βαθειά, πιά μέσα, καί φιλοσοφοῦν πάνω στή φύση· ἐμεῖς ὅμως πρέπει νά θεολογοῦμε πάνω στή φύση. Δέν θά φιλοσοφοῦμε, ἀλλά θά θεολογοῦμε, διότι ἡ θεολογία εἶναι ἀνώτερη τῆς φιλοσοφίας. Ἡ φιλοσοφία εἶναι καρπός τοῦ ἀνθρώπινου νοῦ· ἡ θεολογία ὅμως εἶναι ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ.

Πείτε μου· θά μπορούσε νά γνωρίζει κανείς αυτά ἐδῶ πού λέει ἡ Γένεση, πῶς ἔγινε ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου, ἡ ἑξαήμερος; Ἄρα δέν εἶναι προϊόν ἀνθρώπινης λογικῆς, ἀνθρώπινου νοῦ, ἀλλά εἶναι ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ! Ἀποκαλύπτει ὁ Θεός στόν Μωυσῆ τήν δημιουργία, κι ἐκεῖνος τήν περιγράφει.

Ἔτσι, ἐκεῖνοι φιλοσοφοῦν καί ὁδηγοῦνται στόν δαιμονισμό, ἐνῶ ἐμεῖς θεολογοῦμε καί ὁδηγούμεστε στήν ἀλήθεια, διότι ἔχουμε τήν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ. Ἡ κτίση δέν ἔφτιαξε τόν ἑαυτό της, δέν αὐτοδημιουργήθηκε, γι' αὐτό καί δέν μπορεῖ νά θεοποιηθεῖ. Ὁ Θεός δημιούργησε τήν κτίση. Ἡ κτίση εἶναι κτίσμα· καί ὡς κτίσμα, δέν μπορεῖ νά εἶναι θεός. Οὔτε ὁ ἥλιος μπορεῖ νά εἶναι θεός, οὔτε ἡ γῆ μπορεῖ νά εἶναι θεός.

Καλά μου παιδιά, προσέξτε αὐτά τά θέματα καί βάλτε τα καλά στό μυαλό σας. Αὐριο παντρεύεστε ἕναν ἄνθρωπο, καί ἀνακαλύπτετε ὅτι αὐτός μπορεῖ νά εἶναι Μασόνος! Θά ἔχετε τραβήγματα, καί θά λέτε: *Θεέ μου, τί συμβαίνει ἐδῶ;*... Ἔτσι, ἂν δέν ἔχετε κατάρτιση, τότε κι ἐσεῖς θά ἀναγκαστεῖτε νά συμπλέετε μέ τέτοιου εἶδους φιλοσοφικές φλυαρίες καί ἀνοησίες.

Ἀλλά ἄς προχωρήσουμε. Ποιά εἶναι ἡ ἀρχή τῆς ζωῆς κατά τήν ἐπιστήμη; Πῶς δηλαδή ἄρχισε ἡ ζωή;

Ἐπειδή βέβαια ποτέ ἡ ἐπιστήμη δέν θά ἤθελε νά μείνει σ' ἐκεῖνο πού ἀποκαλύπτει ὁ Θεός, ἀλλά θά ἤθελε πειραματικά νά ἀποδείξει ἐκεῖνο πού βρῖσκει καί ὑποστηρίζει, γι' αὐτό ἐρευνᾷ. Καλά κάνει· δικαίωμά της νά ἐρευνᾷ. Προκειμένου ὅμως νά ἐρμηνεύσει τό φαινόμενο τῆς ζωῆς, διατυπώνει κάποιες θεωρίες. Γιά

ἐμᾶς ὅμως εἶναι ἤδη ἐρμηνευμένο. *Εἶπε ὁ Θεός νά γίνει ἡ βλάστηση.* Δηλαδή ὁ Θεός δημιουργός ἔκανε τὰ φυτά· δέν ἔγιναν μόνα τους. Ὁ Θεός Λόγος ἀκριβέστερα· Αὐτός, πού κατόπιν ἐνανθρώπησε, δηλαδή ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Ἡ ἐπιστήμη λοιπόν προσπαθεῖ νά ἐξηγήσει τό φαινόμενο τῆς ζωῆς μέ διάφορες θεωρίες. Δέν εἶναι βέβαια καινούργιες αὐτές. Θά σᾶς πῶ κάποιες λίγο πιό παλαιές θεωρίες, γιατί συνεχῶς καί συνεχῶς προτίθενται καινούργιες καί καινούργιες, ἀλλά πάντοτε στριφογυρίζουν γύρω ἀπό τὰ ἴδια μοτίβα.

Ἡ πρώτη θεωρία λοιπόν εἶναι ὅτι ἔγινε μεταφορά τῆς ζωῆς ἀπό ἄλλον πλανήτη. Κάποια σπέρματα τῆς ζωῆς, ὑπό μορφήν βεβαίως πολύ ἀφανῶν στό μάτι μας ὀργανισμῶν, ὅπως εἶναι οἱ μύκητες, ἡ τὰ σπόριά τους, ἦρθαν στή γῆ ἀπό μακρυνά. Ξέρετε ὅτι ἔχουμε πολλές χιλιάδες εἶδη μυκήτων, μανιταριῶν· ἀπό τό μανιτάρι πού βρίσκουμε στό βουνό καί τό τρῶμε, μέχρι τό μανιτάρι πού λέγεται *μούχλα*! Καί ἡ μούχλα εἶναι μύκητες. Ἀλλά εἶναι τόσο μικροσκοπικοί αὐτοί οἱ μύκητες, ὥστε δέν μποροῦμε νά τούς δοῦμε. Ἄς ποῦμε ὅτι κάποιος μύκητας ἡ τό σπόριό του, ἡ γενικά τό σπόριο κάποιου φυτοῦ πού ὑπῆρχε σέ ἕναν πλανήτη, αποφάσισε νά κάνει τό ταξίδι μεταξὺ ἐκείνου τοῦ κάποιου πλανήτου ἕως τῆ γῆ μας. Συνεπῶς, λένε, ἡ ζωὴ ἦρθε ἀπό ἕναν ἄλλον πλανήτη.

Αὕτῃ ὅμως ἡ θεωρία ἐλέγχεται. Πρῶτα-πρῶτα, δέν ὑπάρχει ἀπόλυτο κενό στὸν διαπλανητικό ἢ διαστρικό χῶρο· ἀπεναντίας ὑπάρχει μία ἔντονη ἀκτινοβολία ραδιενεργῶν ἀκτίνων (α, β, γ), οἱ ὁποῖες, ὅπως

ξέρετε, σκοτώνουν τη ζωή.⁷

Παρενθετικά σᾶς λέω ὅτι ἔτσι γίνεται καί ἡ ἀποστείρωση τῶν τροφίμων, πού, χωρίς νά τά ἐπεξεργαστοῦμε θερμικά, τά περνᾶμε ἀπό ἀκτίνες γ, σκοτώνοντας ἔτσι ὅποιονδήποτε μικροοργανισμό ἢ σποριογόνο βακτήριο ὑπάρχει μέσα στά τρόφιμα, ὁπότε, χωρίς νά τά βράσουμε, μπορούμε ἄφοβα νά τά καταναλώνουμε. Αὐτός εἶναι ἓνας ἀπό τοὺς τρόπους ἀποστείρωσεως.

Συνεπῶς, ἀφοῦ αὐτές οἱ ἀκτίνες καταστρέφουν τή ζωή, πῶς θά ταξίδευε αὐτός ὁ σπόρος στό διάστημα, νά φτάσει ζωντανός ἐδῶ στή γῆ, ἀφοῦ ὑπάρχει ἔντονη κοσμική, ὅπως λέγεται, ἀκτινοβολία;⁸ Τελικά δέν θά κατάφερνε νά ἔρθει ἡ ζωή στή γῆ, παρὰ μόνο νεκρή.

Παιδιά, δέν πειράζει ἂν ὅλα αὐτά πού λέμε δέν τά ξέρετε· κάποτε μπορεῖ νά τά διαβάσετε καί νά τά συμπλέξετε στό μυαλό σας, στίς γνώσεις σας.

Ἀκόμη, ἂν καί ὅταν ἔφτανε αὐτός ὁ σπόρος στή γῆ, θά χρειαζόταν καταπληκτικοί συνδυασμοί, γιά νά

7. Ὅλο τό παρατηρήσιμο σύμπαν εἶναι γεμᾶτο μέ μεγάλο ἀριθμό φωτονίων, πού ἀποτελοῦν τή λεγόμενη κοσμική ἀκτινοβολία ὑποβάθρου, καί πιθανότατα περιέχει ἓναν ἀντίστοιχα μεγάλο ἀριθμό νετρίνων. Στό διαπλανητικό διάστημα δέν ὑπάρχει ἀπόλυτο κενό, ἀλλά σκόνη ἀναμειγμένη μέ ἓνα εἶδος πολύ ἀραιοῦ ἀερίου, τόν ἡλιακό ἄνεμο, πού ἀποτελεῖται ἀπό ἠλεκτρόνια, πρωτόνια, φωτόνια καί ἄλλα ὑποατομικά σωματίδια. Οἱ ἀκτίνες γ, ἀλλά καί οἱ X, εἶναι ἐξαιρετικά ἐπικίνδυνες, οἱ ὁποῖες διασπούν τίς οὐσίες τῶν κυττάρων καί μεταλλάσσουν τό DNA, προκαλώντας ἔτσι τόν θάνατο σέ ὅλους τοὺς ὁργανισμούς πού ἐκτίθενται σ' αὐτές.

8. Κοσμική ἀκτινοβολία, ἡ κοσμικές ἀκτίνες, εἶναι μιά ροή ἀπό ἰονισμένα ἄτομα, δηλαδή πυρῆνες χωρίς ἠλεκτρόνια. Παράγονται σέ διάφορα μέρη τοῦ σύμπαντος, μακριά ἀπό τή γῆ. Εἶναι σωματίδια ὑψηλῶν ἐνεργειῶν, πού κινοῦνται μέ ταχύτητα κοντά στή c.

φθάσουμε στο σημείο να έχουμε αυτή την ποικιλία των φυτών. Ξέρετε πόσα είδη φυτών υπάρχουν; Τετρακόσιες χιλιάδες είδη φυτών! Έτσι πού θά λέγαμε πώς κάθησε ο Θεός Λόγος και έφτιαξε ένα-ένα φυτό!... Είναι καταπληκτικό! Μόνο ο πιστός άνθρωπος μπορεί να το απολαμβάνει αυτό και να το ζει. Ένα-ένα φυτό τ'άφτιαξε, με ιδιαίτερη αγάπη και με ιδιαίτερα γνωρίσματα και χαρακτηριστικά! Κάτι πού δεν έχει το ένα φυτό, τό έχει τό άλλο. Πλήθος σχήματα, χρώματα, ποικιλίες... στον κορμό, στά φύλλα, στή ρίζα, στον τρόπο πού θά τραφεί, πού θά μεγαλώσει, στο άνάστημά του, στους σπόρους του... Μεγάλη ποικιλία! Τετρακόσιες χιλιάδες είδη φυτών!

Μέ την εύκαιρία αυτή σ'ας λέω πώς υπάρχουν και εξακόσιες χιλιάδες είδη εντόμων! Έξακόσιες χιλιάδες είδη! Άλλά τότε π'άμε σέ μι'ά άλλη θεωρία παρακάτω, της *εξελίξεως*, ότι δηλαδή φθάνει έδω ή ζωή –άν θά μπορούσε ποτέ να φθάσει– και τυχαίνει τέτοιων έπεξεργασιών και τέτοιων συνδυασμών, ώστε στο τέλος να αναπτυχθ'όλο αυτό τό βασίλειο, φυτών και ζώων!

Άλλά, τί λέτε; δεν θά πέθαινε αυτός ο σπόρος, μέχρι πού να δώσει τό θαῦμα της ποικιλίας των φυτών; Θά πέθαινε. Καί πώς θά ήταν δυνατόν να επιζήσ'ε τό πράγμα αυτό, και μάλιστα να αναπτυχθ'ε και να δώσει τόσους πολυπλοκότατους συνδυασμούς, όπως θά δοῦμε όταν θά φθάσουμε λίγο παρακάτω στή θεωρία της *εξελίξεως*, πού θά μιλήσουμε γιά τό ζωικό βασίλειο;

Άρα λοιπόν ή ζωή δεν είναι δυνατόν να μεταφέρθηκε από άλλον πλανήτη.

Ἄλλά μήπως ἦρθε μέ κάποιον μετεωρίτη; Δέν ξέρω πῶς, χρησιμοποίησε γιά σκάφος τόν μετεωρίτη καί ἔφθασε στή γῆ; Ἄλλά ὁ μετεωρίτης, μπαίνοντας στήν ἀτμόσφαιρα, πυρακτώνεται, καί φυσικά ὁ σπόρος θά καταστρεφόταν· θά ἦταν ποτέ δυνατόν νά μεταφερθεῖ;⁹

Τί βλέπουμε λοιπόν; ὅτι τό πρόβλημα δέν λύνεται, ἀλλά ἀπλῶς μετατίθεται. Κι ἔτσι θά ρωτούσαμε μέ τή σειρά μας: *Καί ἐκεῖ, σ' ἐκεῖνον τόν πλανήτη, ἡ ζωὴ πῶς βρέθηκε;* Ἄρα δέν λύνουμε τό πρόβλημα, ἀλλά τό μεταθέτουμε.

Καί πηγαίνουμε σέ μιά τρίτη θεωρία, ἡ ὁποία βεβαίως πάρα πολύ κυκλοφόρησε καί διαδόθηκε, στή λεγόμενη *αὐτοβιογένεση* ἢ *αὐτόματη γένεση* τῆς ζωῆς. Προσέξτε: *γένεση*, καί ὄχι *γέννηση*· ἀπό τό ρῆμα *γίνομαι*, καί ὄχι ἀπό τό *γεννῶ*.

Κατά τή θεωρία τῆς *αὐτόματης γενέσεως*, ἡ νεκρὴ ὕλη μόνη τῆς δημιούργησε τή ζωή! Κάτω ἀπὸ εἰδικές συνθῆκες θερμοκρασίας, πιέσεως, φωτός καί ὑγρασίας ἡ ὕλη ἡ ἴδια κάποτε ἄρχισε νά σαλεύει καί νά δημιουργεῖ τό φαινόμενο τῆς ζωῆς!

Μετά τήν αὐτόματη γένεση τῆς ζωῆς, ἔχουμε τή θεωρία τῆς ἐξελίξεως, μέ τήν βαθμιαία δημιουργία τῆς ποικιλίας τῶν εἰδῶν, καί προσπαθοῦν νά ἐρμηνεύσουν τό φαινόμενο τῆς ζωῆς. Καλά.

9. Ὁ Charles Lipman τό 1936 δημοσίευσε ὅτι ἀπομόνωσε μικρόβια ἀπὸ ἀποστειρωμένη ἐπιφάνεια μετεωριτῶν, πού ἦταν ικανά νά μεγαλώσουν μέσα σέ θρεπτικά ὑγρά. Στήν πραγματικότητα ὅμως τά μικρόβια αὐτά ἦταν ἐντελῶς ὅμοια μέ μικρόβια τῆς γῆς, τά ὁποῖα προσέλαβαν οἱ μετεωρίτες καθώς ἔπεφταν στή γῆ.

Παιδιά, κατά δυστυχίαν ἐκείνων πού ἐπινόησαν τίς θεωρίες αὐτές, δέν ἐπαληθεύεται οὔτε ἡ αὐτόματη γένεση οὔτε ἡ θεωρία τῆς ἐξελίξεως. Καί ἔρχομαι νά ἐξηγήσω, ἀλλά πάρα πολύ γρήγορα, ἐπειδή πέρασε ἡ ὥρα.

Κάποτε ὁ Γάλλος Πουσέ (Félix-Archimède Pouchet 1800-1872) δημοσίευσε ἓνα ἄρθρο μέ τό ὁποῖο ὑποστήριζε πώς ἀπό τή νεκρή ὕλη μποροῦσε νά δημιουργηθεῖ ζωή. Τά πειράματα δέ πού γίνονταν ἐκείνη τήν ἐποχή ἦταν τόσο ἀφελῆ... μά τόσο ἀφελῆ! Ἄς ποῦμε, ἔβλεπαν ὅτι σ' ἓνα κομμάτι κρέας ἔβγαιναν σκουλήκια· καί ἔλεγαν: *Ποῦ βρέθηκαν τά σκουλήκια; Νά, ἀπλούστατα, τό κρέας δημιούργησε τά σκουλήκια!...* Ἀκόμη, ἔσκαβαν στή γῆ καί ἔβρισκαν σκουλήκια. *Πῶς ἡ νεκρή ὕλη ἔβγαλε σκουλήκια; Ἄρα λοιπόν ἡ νεκρή ὕλη δημιούργησε τά σκουλήκια!...*¹⁰

10. Ὁ Σκωτσέζος ἱερέας καί φυσιογνώστης Needham (1713-1781) ἔκανε μερικά ἐξειδικευμένα πειράματα πού δείχνουν τό φαινόμενο τῆς τυχαίας γενέσεως τῶν μικροβίων. Ὁ Needham γράφει ὅτι πῆρε χυμό ἀπό πρόβειο κρέας καί τό ἔκλεισε καλά σέ φιάλη μέ φελλό, τήν ὁποία ἔβρασε σέ ζεστά κάρβουνα. Ἀπό ὅλη αὐτήν τή διαδικασία, καί μετά ἀπό μερικές ἡμέρες, εἶδε ὅτι ἡ φιάλη ἦταν γεμάτη σκουλήκια. Ἀφοῦ ἔκανε τό ἴδιο καί μέ ἄλλους χυμούς καί ἐκχυλίσματα, συμπέρανε πώς εἶναι δυνατόν νά ἔχουμε τυχαία γένεση μικροοργανισμῶν ἀπό ὀργανικές ἐνώσεις. Κι ἄλλοι ἐρευνητές ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, ὅπως ὁ Antony van Leeuwenhoek (1632-1723), ἔκαναν τέτοια πειράματα, καί διαπίστωσαν ὅτι ἂν μιά οὐσία πού γρήγορα ἀλλοιώνεται βρεθεῖ σέ ζεστό χῶρο, σ' αὐτήν ἀναπτύσσονται μικροσκοπικοί ὀργανισμοί. Ἡ ἰδέα αὕτη πολύ αὐθεντικά διατηρήθηκε ἀπό τόν Γερμανό φιλόσοφο Leibniz (1646-1716) καί ἀπό τόν Γάλλο φυσιογνώστη Buffon (1707-1788). Ὁ δέ γιατρός van Helmont (1577-1644) εἶναι γνωστός γιά τόν τρόπο παραγωγῆς ποντικῶν ἀπό ἀμυλοῦχες τροφές!

Τότε ὁ Παστέρ, πρῶτος, ἀντιμετώπισε ἕναν ἄλλο Γάλλο χημικό, τόν Φρεμύ, ὑποστηρικτὴ τῆς αὐτόματης γενέσεως, σέ μία σειρά πειραμάτων πού ἔκανε πάνω στό γλεῦκος, στόν μούστο.¹¹

Ὅπως ξέρετε, ὅταν σίβουμε, ζουλάμε τὰ σταφύλια, βγαίνει ὁ μούστος, στόν ὁποῖο σέ λίγο θά ἀρχίσει μία ζύμωση. Ἐκεῖ δηλαδή ὑπάρχουν κάποιοι μύκητες, κάποιοι μικροοργανισμοί, οἱ ὁποῖοι εἶναι ὑπεύθυνοι τῆς μετατροπῆς τῶν σακχάρων τοῦ μούστου τῶν σταφυλῶν σέ οἰνόπνευμα. Κι ἐνῶ ὁ μούστος εἶναι γλυκός, κατόπιν μεταβάλλεται σέ οἰνοπνευματῶδες ποτό, πού σημαίνει ὅτι ἡ ζάχαρη ἔγινε οἰνόπνευμα.

Πῶς ἔγινε αὐτό τό πράγμα;

Ἔγινε μόνο του... θά μπορούσαν νά ποῦν ἐκεῖνοι πού ὑποστηρίζουν τήν αὐτοβιογένεση, τήν αὐτόματη γένεση.

Μά πῶς ἔγινε μόνο του;...

Ὁ Παστέρ λοιπόν, παιδιά, ἀπέδειξε ὅτι αὐτό δέν γίνεται μόνο του, ἀλλά ὅτι στίς φλοῦδες τῶν σταφυλῶν, ὅταν εἶναι στό ἀμπέλι ἀκόμα, πᾶνε καί κάθονται ἐπάνω αὐτοί οἱ μύκητες. Καί τότε, ὅταν συνθλίβονται τὰ σταφύλια, ἀνακατεύονται μαζί καί οἱ ζυμομύκητες. Ἀναπνέουν κι αὐτοί καί βγάζουν διοξειδίο τοῦ ἄνθρακα, ὅπως ὅλα τὰ φυτά καί τὰ ζῶα πού ἀναπνέουν. Σέ λίγο ὅμως στενοχωροῦνται ἀπό τό ὅτι δέν ἔχουν ἀέρα νά ἀναπνεύσουν, καί ἀναστέλλεται ἡ ἀνάπτυξή τους.

11. Ὁ Γάλλος χημικός Edmond Frémy (1814-1894) συνδέεται μέ μιά μελέτη σχετικὰ μέ τήν γαλακτική ζύμωση –πού δημοσιεύτηκε τό 1841– ἀλλά καί τίς διαδικασίες ζύμωσης γενικά, θέμα γιά τό ὁποῖο διαφώνησε μέ τόν Louis Pasteur (1822-1895).

Ἀρχίζει δέ ὁ μοῦστος νά βράζει καί νά βγάξει διοξειδίο τοῦ ἄνθρακα. Γι' αὐτό, ἂν μείνετε ἀρκετά σέ ἕνα δωμάτιο πού ὑπάρχει ἕνα βαρέλι μέ μοῦστο, μπορεῖ νά πεθάνετε ἀπό τήν ἔλλειψη ὀξυγόνου· εἶναι γνωστό. Ἡ φλόγα τοῦ κεριοῦ σβήνει ἐπάνω ἀπό τό βαρέλι, ἐπειδή τό διοξειδίο τοῦ ἄνθρακα δέν εὐδώνει τή φλόγα, ὅπως τήν εὐδώνει τό ὀξυγόνο.¹²

Ὅποτε τί ἔκανε τώρα ὁ Παστέρ; Τύλιξε κάποια σταφύλια, λίγο μετά τήν ἀνθοφορία, μέ ἕνα πλέγμα, ἄς ποῦμε μέ ἕναν ἐπίδεσμο, γιά νά μήν πᾶνε νά καθήσουν μύκητες ἐπάνω στά σταφύλια, καί πῆρε τόν μοῦστο τους. Μετά πῆρε μοῦστο ἀπό σταφύλια πού δέν τά εἶχε καλυμμένα, ἀλλά τά εἶχε ἀφήσει ἐλεύθερα. Δηλαδή ζουλοῦσε τά σταφύλια, ἔβαζε τόν χυμό τους σέ δοκιμαστικούς σωλῆνες, καί ἔκανε πειράματα. Ὑστερα πῆρε τόν μοῦστο ἐκεῖνον πού ζυμωνόταν καί τόν ἔβαλε στή φωτιά νά βράσει.

Εἶχε λοιπόν τρεῖς κατηγορίες: ἡ μία ἦταν μοῦστος ἀπό τά καλυμμένα σταφύλια, ἡ δεύτερη ἀπό τά ἀκάλυπτα σταφύλια, ἐνῶ ἡ τρίτη κατηγορία πάλι ἦταν μοῦστος ἀπό αὐτά τά ἀκάλυπτα σταφύλια ἀλλά βρασμένος.

Τί παρατήρησε λοιπόν;

12. Ἡ ἀλκοολική ζύμωση εἶναι ἡ διαδικασία παραγωγῆς αἰθυλικῆς ἀλκοόλης καί διοξειδίου τοῦ ἄνθρακα ἀπό τή διάσπαση σακχαρῶν, καί γίνεται σέ δύο στάδια. Τό διοξειδίο τοῦ ἄνθρακα παράγεται καί στό ἀρχικό στάδιο τῆς ζύμωσης ἀπό τοὺς μύκητες, ἐπειδή αὐτοὶ ἀναπνέουν, ἀλλά καί στό τελικό, ὅταν ἐξαντληθεῖ τό ὀξυγόνο πού περιέχεται στόν μοῦστο, ὅποτε ἀρχίζει ἡ ἀναερόβια μετατροπὴ τῶν σακχαρῶν σέ αἰθυλική ἀλκοόλη.

Ὁ μοῦστος ἀπό τὰ σταφύλια πού δέν ἔβρασαν καί δέν εἶχαν καμία προστασία ζυμώθηκε κι ἔγιναν κρασί· ὁ μοῦστος ἀπό τὰ σταφύλια πού σκέπασε μέ ἐπιδέσµους δέν ἔγιναν κρασί, δέν ἔγινε ἡ ζύµωσή τους· καί τέλος ὁ μοῦστος πού θερµάνθηκε μέχρι βρασµοῦ –αὐτό τό ξέρεи κάθε νοικοκυρά πού κάνει μουσταλευριά– δέν ἔγινε κρασί.

Καί ποιό εἶναι τό συμπέρασμα;

Ὁ μοῦστος δέν ζυμώνεται ἀπό ὁµός του. Κάτι πάει καί κάθετα ἐκεῖ πάνω στά σταφύλια, κάποιοι мύκητες, καί μετατρέπουν τὰ σάκχαρα τοῦ χυμοῦ τους σέ ἀλκοόλη, οἱ ὁποῖοι мύκητες καταστρέφονται μέ τόν βρασμό. Διαπιστώνεται λοιπόν ὅτι τό γλεῦκος δέν γεννάει τή ζωή, ἀλλά ἡ ζωή ὑπῆρχε ἐκεῖ μέσα.

Ἔτσι λοιπόν, παιδιά, θέλοντας ὁ Παστέρ νά ἀντιμετωπίσει τόν Φρεµύ, ἔκανε τὰ περίφημα πειράµατά του μέ τό γλεῦκος· ἐνῶ, γιά τόν Πουσέ, ἔκανε πειράµατα μέ τό κρέας: ἄφησε κρέας ἐκτεθειμένο, καί αὐτό ἔβγαλε σκουλήκια· ἐνῶ τό κρέας πού τό ἔβαλε μέσα σέ φιάλη *παστεριωμένη* –ἡ λέξη εἶναι ἀπό τό ὄνομά του– ὅπου δέν ὑπῆρχε ἀέρας μέσα οὔτε μικρόβια, ἓνα εἶδος κονσόρβας δηλαδή, αὐτό ἔμεινε ἀνέπαφο. Ἀπέδειξε τελικά ὅτι ἡ ζωή δέν παράγεται ἀπό τή νεκρή ὕλη, ὅπως νομιζόταν, ἀλλά ὑπάρχει διάχυτη στόν πλανήτη μας, χωρίς νά µποροῦµε νά ἐρµηνεύσουµε τό φαινόµενο τῆς γενέσεως τῆς ζωῆς.¹³

Ἔνα ἀξίωµα βιολογικό, πού πρῶτος τό διατύπωσε

13. Μετά τὰ ἀποτελέσµατά του, ὁ Παστέρ δήλωσε: *La génération spontanée est une chimère* : ἡ αὐτόµατη γένεση εἶναι μία χίμαιρα.

ὁ Οὐίλλιαμ Χάρβεϋ τὸν 17ο αἰώνα, λέει: *omne vivum ex ovo* –λατινική ἢ φράση– *πᾶν ζῶν ἐξ ὠοῦ*, δηλαδή κάθε τι ζωντανό προέρχεται ἀπὸ αὐγὸ, ἀπὸ σπέρμα.¹⁴ Ὅταν ἔχουμε τό φαινόμενο τῆς ζωῆς, ἔχουμε σπέρμα· διαφοροετικά δέν ἐξηγεῖται τό φαινόμενο τῆς ζωῆς.

Κατόπιν, τό ἴδιο πράγμα, διατυπώθηκε ὡς ἐξῆς: *omne vivum ex vivo*· δηλαδή κάθε τι πού ζεῖ προέρχεται ἀπὸ τή ζωή· *πᾶν ζῶν ἐκ ζῶντος*, κατά λέξη· κάθε φαινόμενο τῆς ζωῆς εἶναι πάλι ἀπὸ ζωή.¹⁵ Δέν ἔχουμε δηλαδή γένεση τῆς ζωῆς ἀπὸ τή νεκρή ὕλη. Αὐτό ἔγινε ἅπαξ, μιά φορά· πότε; ὅταν ὁ Θεός εἶπε «νά γίνει ἡ ζωὴ ἀπὸ τή νεκρὴ ὕλη», καί ἔγινε ἡ ζωὴ ἀπὸ τή νεκρὴ ὕλη· ἐφεξῆς δέν ἐπαναλαμβάνεται τό φαινόμενο.

Βέβαια, τό 1898 ἡ Ἰολογία ἀνακάλυψε τούς λεγόμενους *διηθητούς* *ιούς*, πού εἶναι χημικά μόρια μέ ἰδιότητες πού μοιάζουν μέ αὐτές τῶν ζωντανῶν ὀργανισμῶν. Στό τέλος ὅμως ἀποδείχθηκε ὅτι αὐτά δέν εἶναι παρὰ φορεῖς τῆς ζωῆς, καί ὅχι ἡ ἴδια ἡ ζωή.

Τί νά σᾶς πῶ ὅμως καί γιά τό κύτταρο, παιδιά, τό ὁποῖο ἀποτελεῖ τή βασικὴ δομικὴ καί λειτουργικὴ μονάδα πού ἐκδηλώνει τό φαινόμενο τῆς ζωῆς, καί εἶναι πολυπλοκότατο!... Ἄν σπουδάσει κανεῖς Βιολογία, θά τό δεῖ αὐτό. Ἀλλά δέν σᾶς λέω πιό πολλά, γιατί δυστυχῶς πέρασε ἡ ὥρα.

14. Μία παραλλαγή τοῦ *Omne Vivum ex Ovo*, τοῦ William Harvey, εἶναι καί τό *Omnis Cellula e Cellula* –κάθε κύτταρο προέρχεται ἀπὸ ἓνα ἄλλο κύτταρο– τοῦ Rudolf Verchow.

15. Αὐτός εἶναι ὁ νόμος τῆς βιογενέσεως, καί ἀποδίδεται στὸν Παστέρ. Εἶναι τό συμπέρασμα ὅτι ζωντανές ὀντότητες προέρχονται μόνο ἀπὸ ἄλλες ζωντανές ὀντότητες μέσω τῆς ἀναπαραγωγῆς.

Όλα αυτά, παιδιά, αποδεικνύουν ότι η αυτόματη γένεση είναι αδύνατη. Δεν μένει λοιπόν παρά να πούμε πώς η ζωή είναι αποτέλεσμα δημιουργίας από Θεό δημιουργό, και όχι μιᾶς τυφλῆς τύχης.

Ἀλλά, πρώτα ὁ Θεός, θά συνεχίσουμε τήν ἐρχόμενη Κυριακή.

Κυριακή, 5 Δεκεμβρίου 1982